

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПВНЗ «КИЇВСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
НАЦІОНАЛЬНА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ О.О.БОГОМОЛЬЦЯ
НАЦІОНАЛЬНА НАУКОВА МЕДИЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ

XIX МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

*імені засновника Київського медичного університету
Поканевича Валерія Володимировича*

**НОВІТНІ ЧИННИКИ ВПЛИВУ НА РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я**

*Матеріали XIX міжнародної наукової конференції
Київ, 20 березня 2019 року*

КИЇВ 2019

Поканевич О.В. Вітання учасникам XIX міжнародної наукової конференції "Новітні чинники впливу на розвиток особистості майбутніх фахівців системи охорони здоров'я"	7
Івнєв Б.Б. Вітання-звернення до учасників XIX міжнародної наукової конференції "Новітні чинники впливу на розвиток особистості майбутніх фахівців системи охорони здоров'я"	8
Туманов В.А. Вітання-звернення до учасників XIX міжнародної наукової конференції "Новітні чинники впливу на розвиток особистості майбутніх фахівців системи охорони здоров'я"	9
Кірик Т.В. Вітання-звернення до учасників XIX міжнародної наукової конференції "Новітні чинники впливу на розвиток особистості майбутніх фахівців системи охорони здоров'я"	10
Bieliaieva O.M. , Lysanets Yu.V. , Pisotska O.O. Flipped classroom approach in medical education: the key benefits and challenges	11
Lichman Lada Yu., Tkachenko Olena V., Novikova Olha V., Kononets' Oksana M., Linguistic and psychological content as a resource for building health saving competence	12
Lysanets Yu.V., Znamenska I.V. , Havrylieva K.H. Development of students' motivation in the flipped classroom instructional setting	14
Slipchenko L.B. Practical suggestions for teaching english for specific purposes to students majoring in medicine	16
Taranyuk G.P., Poliakov O. A., Vygovska O.V., Slobodianik G.I., Pomazan S.O., Atamas' N.O., Bardik V.Y. Practice-oriented medical education in terms of interdisciplinarity and system approach	18
Адамия Зоя. Профессионально-ориентированное обучение иностранному языку фармацевтов (на примере диалогов)	19
Апоненко І.М. Використання компетентнісного підходу при викладанні латинської мови студентам-іноземцям медичних ВНЗ на початковому етапі	22
Баєва О.В., Церковняк Л.С., Мариненко М.І., Жирякова І.О., Лебедева Н.Ю., Вишнякова Г.В. Впровадження інноваційних педагогічних технологій при підготовці студентів з мікробіології, вірусології та імунології	23
Баєва О.В., Жирякова І.О., Лебедева Н.Ю., Вишнякова Г.В. Концептуальні засади організації підготовки іноземних студентів з мікробіології, вірусології та імунології	25
Безотосний М.Т. З Україною в серці! Виховання молоді патріотизму і гуманізму (на прикладах життя і творчості Олександра Довженка)	26
Безотосний М.Т. Виховання патріотизму та гідності на ідеалах української національної ідеї в сучасних умовах	28
Безотосний М.Т. Микола Гоголь як мазепинець, захисник української самобутності, державності.	32
Белікова О.В., Бессонова Н.М., Греул О.О., Дитюк С.О.. Діагностика професійних компетентностей викладача мовної підготовки іноземних громадян	34
Білецька Л.В. Фактори соціального впливу на формування здорового способу життя студентської молоді	36
Бойчук О.С., Корсак К.В., Пилипенко С.П., Дударенко Л.В. Прогноз майбутнього для духовності і поведінки людини	38
Бойчук О.С., Корсак К.В., Пилипенко С.П., Неловкіна Берналь О.А., Оснач О.М. Формування загального погляду на здоров'я глобальної популяції Homo Sapiens Sapiens	41
Борщ В.І. Професіоналізація управлінських кадрів в сфері охорони здоров'я: компетентнісний підхід	43
Варданян А.О., Гаврильєва К.Г., Мелащенко М.П. ПРОЦЕС Професійно-мовленнєвої підготовки майбутніх лікарів в університетах України	45
Васильєва І.В., Романюк О.В. Питання гуманітарної та професійної освіти у сучасній вищій школі	47
Вячеславова О.А. Теоретична складова у структурі формування комунікативної компетентності майбутніх лікарів	49

Гололобова К.О. Особливості та перспективи розвитку сучасної вищої медичної освіти	51
Гончарова Є.Є. Використання активних методів у процесі навчання студентів медичних ЗВО України	52
Грузєва Т.С., Іншакова Г.В. Особливості організації самостійної роботи студентів-медиків при формуванні їх професійної компетентності з біостатистики	54
Дралова О.А., Усачова О.В., Конакова О.В., Сіліна Є.А., Пахольчук Т.М. Можливості використання он-лайнкурсів для оптимізації самостійної роботи студентів медичних ВУЗів	56
Дударенко Л.В. Екологічна естетика: виховання крізь призму естетичного досвіду	59
Капліна Н.А. Умови формування позитивної мотивації у студентів немовного вищого навчального закладу під час викладання іноземної мови	61
Керечанин І.В., Ковальчук Н.В., Гош В. Є. Вивчення дисциплін «анатомія людини» та «медична біологія» студентами англомовної форми навчання з використанням інтерактивного методу «case-study»	63
Кірик Т.В. Порівняння перспективності трансгуманізму та ноогуманізму для медичної освіти ХХІ ст.	64
Колінько Я.І. Медичне застосування сосни звичайної (<i>Pinus silvestris</i>)	68
Кононець О.М. Післядипломне навчання з неврології сімейних лікарів в умовах реформи	70
Корсак К.В., Корсак Ю.К., Похресник А.К., Кірик В.О., Пилипенко С.П., Боголюбова М.М., Муляр І.І. Загальний погляд на сучасні знання про еволюцію людства	71
Корсак К.В., Стадник В.Я., Ляшенко Л.М., Лозова О.В., Тимченко І.М., Веселовська О.С. Новітні прояви негативного впливу людства на довкілля (глобальні епідемії та ін.)	74
Корсак К.В., Антонюк Л.А., Бойчук О.С., Корсак О.І., Боголюбова М.М., Веселовський С.С. Освіта України й світу на біфуркаційному роздоріжжі	77
Косенко Ю.Г. Формування сучасної культуромовної особистості студента-медика у контексті інформаційного суспільства	79
Костюк О.І. Нові виклики розвитку медичної сфери та їх вплив на формування нових компетенцій	81
Котко Д.М., Гончарук Н.Л., Путро Л.М. Формування цінностей здорового способу життя студентів у процесі фізичного виховання	83
Котко Д.М., Гончарук Н.Л., Томчук І.С. Фактори здорового способу життя в житті студентів і самооцінка ними стану власного здоров'я	86
Краснов В.В. Формування соціальної відповідальності як основи забезпечення стабільності суспільства	89
Кухар О.О., Білан О.А., Давиденко І.В. Дослідження фармацевтичних компетенцій у лікуванні діабету	90
Кухар О.О., Новикова Л.Г., Білан О.А. Розвиток фармацевтичних компетенцій: розробка навчальних програм	91
Кучеренко О.Ф., Черногорська Н.Г. Методичні аспекти термінологічної роботи з іноземними слухачами при навчанні української мови як іноземної	93
Мазєпа Ю.С., Піщиков В. А., Шестак Н. В. Сучасні аспекти професійної компетентності молодших спеціалістів з медичною освітою в багатопрофільному закладі охорони здоров'я	94
Михайлюк М.І. Нові шляхи у професійної підготовки майбутніх лікарів в Україні	97
Мовчан О.С., Герцен Г.І., Процик А.І., Білоножкін Г.Г., Штонда Д.В. Інноваційні технології в навчанні лікарів інтернів ортопедів-травматологів	99
Мозгова Г.П., Уваркіна О.В. Психолого-педагогічні компетентності викладача вищої школи	101
Муляр Г.В., Ховтун О.С. Нормативно-правове регулювання проведення вакцинації в Україні	103
Назар П.С., Шевченко О.О., Левон М.М., Зіневич Я.В. Проблематика здоров'я в контексті сьогодення	104
Назар П.С., Шевченко О.О., Левон М.М., Зіневич Я.В. Філософські аспекти проблема збереження й покращення здоров'я людини	106
Назар П.С., Шевченко О.О., Левон М.М., Зіневич Я.В. Місце філософії в системі вищої медичної освіти	108

Назар П.С., Шевченко О.О., Левон М.М., Зіневич Я.В. Вплив технологічного світу на процес формування здорового способу життя	109
Назар П.С., Шевченко О.О., Левон М.М., Зіневич Я.В. Образ людини в сучасній медицині	111
Назар П.С., Шевченко О.О., Левон М.М., Зіневич Я.В. Науковий дискурс як основа оцінки істинності знань у медико-біологічних дисциплінах	113
Нефедченко О.І. Застосування методів евристичної освіти у професійній підготовці майбутніх лікарів	115
Новікова О.В., Стецюк Р.А., Кононець О.М. Післядипломне навчання з неврології сімейних лікарів в умовах реформи	117
Онкович Г., Боголюбова М., Ляліна О. Медична благодидактика у розвитку особистості майбутнього фахівця сфери охорони здоров'я	118
Оржешковський В.В. Проблема взаємовідношень лікаря і пацієнта та довіри в сучасній вітчизняній медицині та медичній освіті	120
Оснач О.М. Феномен мережевих спільнот у вищій освіті	122
Пахольчук Т.М., Усачова О.В. Деякі особливості з питань компетентнісної підготовки студентів з дитячих інфекційних хвороб на 6 курсі	126
Пилипенко С.П. Використання інноваційних технологій та Інтернет-ресурсів у викладанні соціально-гуманітарних дисциплін	128
Поляков О.А., Томаревська О.С. Модель цілісного розвитку особистості майбутнього лікаря задля забезпечення медико-соціального захисту населення і якості життя людей похилого віку	131
Поляков О.А., Томаревська О.С. Модель цілісного розвитку особистості лікаря в контексті геронтологічних ідей	133
Поляков О.А., Томаревська О.С. Роль геронтологічних знань в процесі особистісного становлення майбутнього лікаря	135
Похресник А.К., Корсак К.В., Корсак Ю.К., Бурбеза М.А., Веселовська О.С. Передбачення магістрального шляху виробничого прогресу людства у найближчі десятиліття	137
Процик А.І., Г.І.Герцен, О.С.Мовчан, Г.Г.Білоножкін, Р.М.Остапчук, Штонда Д.В. Інноваційний погляд на післядипломну тематичну підготовку ортопедів-травматологів	140
П'янківська Л. В.. Психологічні підходи щодо формування комунікативних компетентностей лікаря	141
Редько-Шпак Л.В. Латинська мова в контексті історії та сучасності медичної освіти	143
Рибалко Г.М., Білозьоров В.О., Рубенок Д.В. Специфіка роботи з іноземними студентами, оволодіння студентами знань з основ теорії і методики фізичного виховання	145
Савельєв В.Г., Ушеніна Н.С., Оніщенко Т.Є., Фурик О.О., Задирака Д.А., Калашник К.В. Про здоров'я, про емоції та темперамент	146
Саволюк С.І. Підвищення ефективності навчання в інтернатурі за спеціальністю "Хірургія"	148
Саволюк С.І., Лисенко В.М. Інформаційні технології в організації післядипломного навчання за спеціальністю "Хірургія"	149
Саволюк С.І., Лисенко В.М., Крестянов М.Ю. Тенденції розвитку хірургії та післядипломного навчання	151
Саволюк С.І., Крестянов М.Ю. Сучасні методики організації самостійної роботи в інтернатурі та на циклах тематичного удосконалення	152
Слободяник Г.І., Смірнов О.М., Калайтанов М.В., Нікітюк О.В., Діденко Л.В., Ігнатіщев М.Р., Свитко О.В. Роль Теодора Кохера у галузі розвитку анестезії та наркозу	153
Слободяник Г.І., Смірнов О.М., Гончаренко О.М., Нікітюк О.В., Джан Т.В., Діденко Л.В., Ігнатіщев М.Р. Альберт Кристиан-Теодор Бильрот и Теодор Кохер, их вклад в разработку операций и доступов хирургии щитовидной железы	154
Слободяник Г.І., Смірнов О.М., Гончаренко О.М., Нікітюк О.В., Калайтанов М.В., Джан Т.В., Ігнатіщев М.Р. Травматология и ортопедия конца XIX начала XX столетий. Вклад Теодора Кохера	157

Слободяник Г.І., Нікітюк О.В., Діденко Л.В., Ігнатіщев М.Р. Військова медична служба та її структурна реорганізація на сучасному етапі надання медичної допомоги у ЗСУ	160
Слободяник Г.І., Смірнов О.М., Тарасюк Н.В. Роль гормонів жирової тканини жінок у формуванні та патогенезі метаболічних порушень	163
Степурко Т., Ігнащук О., Короленко О., Кузнецова І. Лабораторія клінічних навичок для змін в якості освіти сімейних лікарів в рамках україно – швейцарського проекту «Розвиток медичної освіти в Україні»	164
Ступак Ф. Я., Шевченко С. Л., Місержи С. Д., Кобржицький В. В.. Морально-етичні засади сучасної історії медицини в контексті амбівалентності гуманізму	166
Сушко Б.С., Говоруха О.В. Особливості набуття професійних і психологічних рис майбутніми лікарями в системі вищої медичної школи	168
Танько Н.Г. Реалізація компетентнісного підходу у викладанні іноземної мови професійного спрямування	169
Тациев Р. К.. Перспективы применения криохирургии с криоаутовакцинацией в комбинированном и комплексном лечении рака молочной железы	171
Теленгатор А.Я. Деонтология в диагностике и лечении больных с дисциркуляторной энцефалопатией	173
Теленгатор А.Я. Современное лечение больных с декомпенсацией дисциркуляторной энцефалопатии	175
Теленгатор А.Я., Кондратенко В.А. Моделирование мышления человека	177
Ткаченко О.В., Новікова О.В., Стецюк Р.А., Кононець О.М.. Деякі аспекти питань мотивацій в медичній освіті	179
Товстяк М.М., Плужнікова Т.В., Краснова О.І., Ляхова Н.О., Касинець С.С... Технологія структурування змісту медичних дисциплін	180
Третьякова А.С. Методологія підготовки лікарів в системі безперервного професійного розвитку	181
Туманов В.А., Волошина Н.М., Марченко-Толста К.С., Волошина Д.С. Впровадження в навчальний процес елементів ділової гри при вивченні фармакології	183
Уваркіна О.В., Дядик О.О. Психолого-педагогічні методи формування особистості майбутнього лікаря	184
Чуприна К.С. Терапевтичні властивості та етимологія зооморфного компоненту у назвах лікарських рослин	186
Шевчук І.К., Ляліна О.О. Міжнародний досвід роботи з іноземними студентами: поради фахівців	188
Шевцов С.М., Гончарук П.Л., Котко Д.М. Соціально-психологічні аспекти ігрової залежності серед молоді	190
Шматова О.О., Шматова Є.Р. Актуальні проблеми безпеки водопостачання медичних закладів	192
Штомпель В.Ю., Синенко О.А., Штомпель П.С. Алгоритми прийняття діагностичних і лікувальних рішень у пацієнтів з поліморбідністю	194
Юрковська Л. Г. Правовий нігілізм як основна перешкода у формуванні правових та етичних компетентностей провізорів та лікарів	195
Якубова І.І., Кузьміна В. А., Слободянюк А. С. Порівняльний аналіз змін ставлення студентів-стоматологів до інклюзивної освіти	197

П'янківська Л. В. – асистент кафедри педагогіки, психології медичного та фармацевтичного права Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика (м. Київ)

ПСИХОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ЩОДО ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЛІКАРЯ

Сучасні світові тенденції, інтеграційні процеси в Україні, проникнення інформаційно-комунікативних технологій у всі сфери людської діяльності вимагають від системи охорони здоров'я, закладів вищої медичної освіти серйозної підготовки та становлення лікаря як компетентного фахівця власної справи, що постійно займається саморозвитком та самовдосконаленням.

Заслуговує на увагу в контексті дослідження те, що у зарубіжних країнах структура професійного стандарту лікаря містить ряд доменів, які диференційовані та виокремлюють конкретні професійні компетентності, серед яких виділено і комунікативні (Канада, Польща, США).

Провідні експерти Ради Європи, до найбільш значущих ключових компетентностей випускників закладів вищої освіти відносять: соціальні, комунікативні, міжкультурні, інформаційні, навчальні. Комунікативні компетентності вони характеризують як: толерантність та вміння спілкуватися. Сучасна вища школа включає комунікативну компетентність до ключових характеристик професійного становлення фахівця, що обумовлюється певним рівнем професійного становлення особистості. Комунікативні знання, вміння і навички охоплюють соціально-перцептивну, рефлексивну та емпатійну здатність особистості.

Питання щодо належної сформованості комунікативної компетентності майбутніх лікарів є актуальним у контексті розвитку та залежить від активного впровадження компетентнісного підходу в систему вищої освіти на нормативному рівні, зокрема у закладах вищої медичної освіти. Слід акцентувати увагу на тому, що серед базових кваліфікаційних характеристик лікаря та керівника закладу охорони здоров'я у «Довіднику кваліфікаційних характеристик професій працівників системи охорони здоров'я» визначено те, що він повинен знати «специфіку менеджменту в галузі медицини» [1].

Теоретичний аналіз наукової літератури показав, що проблематиці дослідження комунікативних компетентностей особистості приділяли увагу такі дослідники, як: М. Аргайл, А. Бек, Г. Балл, І. Зимняя, А. Елліс, Дж. Келлі, К. Левін, К. Роджерс, В. Шадриков, Р. Харрі тощо.

Майкл Аргайл вперше ввів поняття «комунікативна компетентність» та виділив основні його компоненти, що розподіляються на: особистісні риси та здібності [3]. До особистісних рис він відносить: екстраверсію; емоційну стійкість; цілеспрямованість. Основними здібностями М. Аргайл вважає двосторонній зворотний зв'язок; вміння говорити; вміння слухати; вміння нагороджувати; делікатність, здатність проявляти гнучкість у спілкуванні; знання правил.

Вітчизняні науковці А. Белкін і В. Нестеров, Н. Кузьміна розуміють – як складову професійних і особистісних якостей. С. Максименко, О. Павленко розглядають комунікативну компетентність і як складову частину культури фахівця та як здатність і готовність виконувати професійну діяльність. А. Маркова вважає їх комунікативними вміннями та співвідносить зі спілкуванням, а також взаємопов'язує з «умінням створювати атмосферу психологічної безпеки для іншої людини і водночас забезпечувати умови для самореалізації її особистості» [2].

Значущість комунікативних компетентностей для фахівців медичної та фармацевтичної галузей, підкреслюють також у власних дослідженнях М. Анкваб, П. Бабенко, А. Варданян, Ю. Євтушенко, Л. Пляка, В. Тюріна, О. Уваркіна, К. Хоменко, В. Юкало та ін. До основних комунікативних умінь у професійній діяльності лікаря відносять: уміння управляти своїми почуттями, уміння слухати, уміння самопрезентації, рефлексії, уміння володіти мімікою, жестами тощо [4]. Перспективними у розвитку комунікативних компетентностей лікаря вбачаються навчальні програми з психології у медичних закладах вищої освіти, медичної конфліктології.

У сучасній психологічній науці виділяють п'ять основних теоретичних підходів щодо ефективної взаємодії: біхевіористичні; підходи в межах когнітивної психології; «персонологічні» моделі; інтеракціонізм; етогенічний підхід Р. Харре.

В рамках біхевіористичного підходу, саме «дефіцит досвіду» є перепорою до ефективної комунікації, яка залежить від рівня розвитку комунікативних навичок особистості. Для розвитку комунікативної компетентності біхевіористи рекомендують тренування для набуття досвіду.

«Персонологічні» підходи до проблеми комунікативних компетентностей пов'язують з класичним напрямом, неопсихоаналізом, гуманістичною й екзистенціальною психологією. Проблема спілкування ними розглядається опосередковано, оскільки цей напрям досліджує безпосередньо глибинні особистісні процеси. Проблему неефективної комунікації вони вбачають у особистісних деформаціях. Представники психоаналітичних підходів пов'язують несприйняття людиною реалій міжособистісної взаємодії з глибинними особистісними деформаціями, «застряганням», що створюють психологічні бар'єри неефективного спілкування. Заслуговує на увагу концепція К. Роджерса, яка є цінною для дослідження вищих, глибинних форм спілкування між людьми. Зокрема він як автор клієнт-психотерапії, вводить та використовує ряд понять: конгруентність, автентичність, емпатія. Концепція Ж. Піаже показує взаємозв'язок соціальної і когнітивної компетентностей, що пов'язаний з егоцентризмом і децентрацією. Саме невміння подивитися на ситуацію очима іншої людини, спотворене сприйняття себе та партнера по спілкуванню й безпосередньо сам процес комунікації є основними перешкодами ефективної міжособистісної взаємодії.

Когнітивна психологія особистості демонструє взаємозв'язок деструктивності у спілкуванні з наявністю у суб'єктів комунікації неефективних когнітивних процесів, і власних когнітивних карт світу, інших людей, самого себе. Дж. Келлі розглядає комунікативні компетентності через призму особливостей системи особистісних конструктів; А. Елліс – через ірраціональність переконань; А. Бек – через когнітивні помилки та нереалістичність очікувань; Дж. Ротер – через інтернальність та екстернальність локусу контролю.

Символічний інтеракціонізм є підходом, що розглядає комунікативні компетентності через засоби здійснення і регуляцію процесу соціальної інтеракції, тобто за допомогою символів, мови, як джерел формування норм соціальної взаємодії і соціальних установок. Мірою ефективності взаємодії виступає відповідність соціальної поведінки індивіда вимогам нормативності та очікувань. Тобто, основною ідеєю є відповідність культурним, соціальним і груповим нормам.

Етогенічний підхід Р. Харре базується на основі концепцій, що розроблені символічними інтеракціоністами. Дослідник розглядає людину як складну систему, а стрижнем людської природи і головним її мотивом вважає повагу інших. Тут символ виступає інструментом для її завоювання, що досягається шляхом самовираження (експресії), яке виробляє певне враження (імпресії) на інших людей. Ці два конструкти представляють дві сторони функціонування так званої експресивної системи, продуктом якої є репутація індивіда в тому чи іншому співтоваристві, а сама, людина виступає двояко: як споживач поваги і її виробник. Саме в такій іпостасі вона повинна вміти інтерпретувати правила і принципи, вміти сприймати оцінку й коректно висловлювати її. Це стосується і професійної діяльності лікаря.

До основних регуляторів поведінки Р. Харре відносить: правило і план. Правило є фіксований в законній формі соціокультурний нормативний шаблон поведінки, що обов'язковий для виконання, а план – самостійно створений людиною власний шаблон поведінки. Задля збереження поваги оточуючих, людина постійно пояснює собі і іншим правильність своїх вчинків і намагається зробити їх зрозумілими для інших. Саме

зрозумілість – є необхідною умовою дійсного функціонування шаблонів в системі соціальної взаємодії. Тому Р. Харре підкреслює, що поняття «правило» має бути доповнене поняттям «соціальне значення». Це є важливим у повсякденній практиці лікаря.

Аналіз основних теоретичних підходів щодо ефективної взаємодії сприяє глибокій оцінці значимості комунікативних компетентностей лікаря, а також показує основні критерії ефективної взаємодії, що є базовими у його професійній діяльності. Серед розглянутих підходів в якості критерію ефективності в біхевіоризмі виступає суб'єктивна позитивна оцінка міжособистісної взаємодії; у психоаналізі – збереження психічного здоров'я; у гуманістичній психології – саморозвиток; в теоріях відповідності – ступінь когнітивного дисонансу; в концепції Р Харре – завоювання поваги, і звідси мірою ефективності є рівень досягнутого поваги.

Основними внутрішніми ресурсами, що сприяють ефективній взаємодії є: особистісні детермінанти та відсутність різного роду особистісних деформацій; когнітивні складові; рольова і ситуативна нормативність; поведінкова, що включає в себе комунікативні вміння і навички.

Отже, визначальними в процесі лікування та успішності взаємин «лікар-пацієнт» є комунікативні компетентності лікаря. Він має в своїй професійній діяльності вміло використовувати методи і способи ефективної міжособистісної взаємодії.

Література:

1. Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників системи охорони здоров'я. Режим доступу: <http://mozdocs.kiev.ua/view.php?id=4233>.
2. Маркова А. К. Психологія професіоналізму / А. К. Маркова. – М. : «Знание», 1996. – 312 с.
3. Муравьєва О. Психологія комунікативної компетентності: Учебник. – Томск. Изд-во Том. ун-та, 2012. – 160 с.
4. Уваркіна О. В., Костюк О. І. Проблеми формування психолого-педагогічних компетентностей у системі медичної освіти / Новітні чинники впливу на формування особистості студента – майбутнього лікаря: Матеріали XVII Міжнародної наукової конференції, Київ, 22 березня 2017 р. Київ. 2017. С. 19–20.

Редько-Шлак Л.В., ст. викладач кафедри іноземних мов та соціально – гуманітарних дисциплін ПВНЗ КМУ

ЛАТИНСЬКА МОВА В КОНТЕКСТІ ІСТОРІЇ ТА СУЧАСНОСТІ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Латинська мова і сьогодні вважається міжнародною мовою науки. Вона дійшла до нас як невичерпна скарбниця мудрості у творах авторів античності, Середньовіччя, епохи Відродження. Латина була обов'язковим предметом для вивчення у навчальних закладах в ці часи і до тепер. Її значення надзвичайно вагоме, адже вона стала класичним підґрунтям терміносистем багатьох мов світу [1, с.8]. Латинська мова – це дисципліна гуманітарна, яка навчає студента-медика мислити науково, поняттями і категоріями майбутньої спеціальності.

Відомо, що латинська мова (lingua Latina) отримала свою назву від племені латинян, що жили близько 3000 років тому в середній частині Апеннінського півострова. З часом римляни створили велику імперію зі столицею - містом Рим, яке, за переказами, було засновано у 753 р. до н. е, де латинська мова вважалася державною. Латина значно вплинула на культуру європейських країн і світову історію (разом з грецькою мовою). Упродовж віків латинська мова вважалася єдиною літературною мовою для усієї Західної Європи. На базі латинської мови виникли романські мови: італійська, французька, іспанська, португальська, румунська.

У медичній і фармацевтичній термінології слова греко-латинського походження становлять переважну більшість (наприклад, гіпертонія, аденома, кардіологія, стоматологія, педіатрія, гінекологія, риніт, тонзиліт, гастрит, стеноз, анемія тощо). Це і назви медичних наук, і діагнозів, захворювань, патологій, методів дослідження. Важливу роль відіграє латинська мова і в анатомії та фармакології. Всі органи і частини людського тіла мають латинські номінації (наприклад, arteria-артерія, hepar-печінка, cor-серце, caput-голова, oesophagus-стравохід, venter-шлунок тощо). Це ж стосується і назв ліків та рослин (Chamomilla-ромашка, Convalaria-конвалія, Salvia-шавлія, Hypericum-звіробій, Foeniculum-кріп; Morphinum, Ricinus, Xeroformium, Furacilinum тощо).

**НОВІТНІ ЧИННИКИ ВПЛИВУ НА
РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СИСТЕМИ
ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я:**

Матеріали ХІХ міжнародної наукової конференції
Київ, 20 березня 2019 року – К.; КМУ, 2019. – 200 с.

Підписано до друку 15.03.2019 р.
Формат 32x45/4.

Наклад: 300 прим.
Друк: «ФО-П Сіренко О.В.»